

заходів (цей захід наближено до попередження адміністративних та кримінальних правопорушень, він не передбачає застосування примусу); 2) уособлення волі держави, спирається на владу поліції, застосовується працівниками поліції; 3) становить сукупність заходів піклування (медичного, правового, психологічного, побутового, матеріального характеру); 4) застосовується до спеціального об'єкта – неповнолітня особа віком до 16 років, яка залишилася без догляду, особа, яка перебуває у безпорадному стані; 5) метою є забезпечення прав і свобод особи, до якої застосовано піклування, тобто всі дії поліцейського мають відповідати інтересам цієї особи; 6) наслідком застосування поліцейського піклування забезпечення безпечного стану особи (передача, батькам, персоналу соціального заходу).

Список використаної літератури:

1. Амосов О. Ю. «Послуга» при розгляді звернень громадян : економічна та правова категорія / О. Ю. Амосов, Ю. І. Крицак // Теорія та практика державного управління : зб. наук, праць – Харків: Внд-во ХарПІ НАДУ «Магістр». – 2010. – Вип. 1 (28). – С. 175–180.
2. Вельский К. С. Полицейское право : лекцион. курс / К. С. Вельский ; под ред. А. В. Куракина. – М. : Дело и Сервис, 2004. – 816 с.
3. Ворушило В. П. Зарубіжний досвід щодо зміцнення законності у діяльності поліції / В. П. Ворушило // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2005. – № 3. – С. 152–159.

ХОМЕНКО А. В.

ДВНЗ «Запорізький національний університет»,
здобувач кафедри адміністративного та господарського права

ЮРИСДИКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ У ВИРІШЕННІ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ

Проблему захисту публічних прав та інтересів в Україні, не претендуючи на абсолютну істинність, ми пов'язуємо з розгалуженою системою судоустрою, яка зазвичай покликана забезпечити реалізацію принципу законності для встановлення правового порядку в регульованні суспільних відносин, однак сучасний стан судової системи не дозволяє абсолютизувати судовий порядок розгляду даної категорії спорів. І головною проблемою є розмежування юрисдикційних повноважень судів системи судоустрою в Україні.

Обґрунтованою є позиція О. Пасенюка, який наполягає на тому, що спори з приводу діяльності з розпорядження об'єктами державної

та комунальної власності (наприклад, з приводу продажу, передачі в користування, передачі в концесію тощо) належать до цивільної юрисдикції [1]. Адже при такому розпорядженні держава (територіальна громада) реалізує свої цивільні права та обов'язки (наприклад, право продажу земельної ділянки шляхом укладення цивільно-правового договору – глава 20 Земельного кодексу України) [2]. Правда, слід визнати, що в окремих випадках перехід матеріальних благ із публічної власності у приватну здійснюється на основі норм публічного права. Наприклад, пункт «в» частини 3 статті 116 Земельного кодексу України надав громадянам право на одержання земельних ділянок із земель державної і комунальної власності в межах норм безоплатної приватизації [2].

Відносини з реалізації такого права є публічними і належать до адміністративної юрисдикції. Треті особи, які вважають, що при публічно-правовій передачі земельної ділянки були порушені їхні приватні права, мають звертатись до цивільного (господарського) суду. До адміністративного суду такі особи можуть звертатися лише тоді, коли норми публічного права передбачають їх участь у процедурах надання ділянки.

Однак не зважаючи на наявні керівні роз'яснення Вишого господарського суду України та Конституційного суду України є колізія норм права. Дійсно варто погодитися з положеннями пункту 1.4. Постанови Пленуму Вишого господарського суду України від 17.05.2011 року № 6 «Про деякі питання практики розгляду справ у спорах, що виникають із земельних відносин» зазначається, що господарським судам не підвідомчі справи у спорах, що виникають з публічно-правових відносин, у яких держава та територіальні громади через свої органи беруть участь з метою реалізації владних повноважень, а також справи, пов'язані з оскарженням правових актів, спрямованих на здійснення повноважень управління у земельних відносинах. Також окремо наголошується, що «владні повноваження державних органів та органів місцевого самоврядування реалізуються у відносинах, пов'язаних ... із встановленням та зміною меж адміністративно-територіальних утворень, плануванням використання земель, землеустроєм, веденням державного земельного кадастру, моніторингом земель, а також у відносинах охорони земель та контролю за їх використанням» [3].

І навпаки викликає жваву науково-практичну дискусію положення абзацу 2 пункту 1.2.4. зазначеної Постанови Пленуму Вишого господарського суду України, що індивідуальні акти органів держави або місцевого самоврядування, якими реалізуються волевиявлення держави або територіальної громади як учасника цивільно-правових відносин і з яких виникають, змінюються, припиняються цивільні права і обов'язки, не належать до правових актів управління, а спори щодо їх оскарження мають приватноправовий характер, тобто справи у них підвідомчі господарським судам [3].

Зазначені роз'яснення Вищого господарського суду України прямо протирічать Рішенню Конституційного Суду України від 01.04.2010 року № 10, в резолютивній частині якого наголошується, що «положення пунктів «а», «б», «в», «г» статті 12 Земельного кодексу у частині повноважень сільських, селищних, міських рад відповідно до цього кодексу вирішувати питання розпорядження землями територіальних громад, передачі земельних ділянок комунальної власності у власність громадян та юридичних осіб, надання земельних ділянок у користування із земель комунальної власності, вилучення земельних ділянок із земель комунальної власності треба розуміти так, що при вирішенні таких питань ці ради діють як суб'єкти владних повноважень», а тому така категорія спорів повинна вирішуватися у порядку адміністративного судочинства [4].

Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 13 Закону України від 16.10.1996 року «Про Конституційний Суд України» серед повноважень Конституційного Суду України визначено офіційне тлумачення Конституції та законів України [39]. Отже, керуючись даним нормативно-правовим положенням та виходячи із власне сутності діяльності органів місцевого самоврядування (представництво та захист прав та законних інтересів територіальної громади), у таких земельних відносинах передусім обстоюється і реалізується публічно-правовий інтерес всього українського народу або його окремої частини згідно адміністративно-територіальним устроєм.

Список використаної літератури:

1. Пасенюк О. Розмежування видів судової юрисдикції / О. Пасенюк // Юридичний вісник України. — 2009. — № 21 (725) // http://www.yuricom.com/ua/legal_bulletin_of_Ukraine/archive/?aid=4214&jid=326
2. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25 жовтня 2001 року / Верховна Рада України. — Режим доступу : www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws
3. Про деякі питання практики розгляду справ у спорах, що виникають із земельних відносин: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17.05.2011 року № 6 // <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Рішення Конституційного Суду України від 01.04.2010 року 10-рп/2010 у справі за конституційним поданням Вищого адміністративного суду України щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 143 Конституції України, пунктів «а», «б», «в», «г» статті 12 Земельного кодексу України, пункту 1 частини першої статті 17 Кодексу адміністративного судочинства України // <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Про Конституційний Суд України: Закону України від 16.10.1996 року // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 49. — Ст. 272.